

BESZÁMOLÓ SZAKBIZOTTSÁGI RENDEZVÉNYRŐL "Pódiumbeszélések a Minőségről" sorozat

- Időpont:** 2024. április 25. csütörtök, 14:00 – 15:20
- Helyszín:** Online, ZOOM rendszeren keresztül
- Szervezők:** EOQ MNB Minőségrendszerek, Közigazgatási és Fogyasztóvédelmi, Oktatási és Terminológiai, valamint Mezőgazdasági és Élelmiszer-ipari Szakbizottságok
- Téma:** **Az élelmiszerbiztonság kihívása: az allergén jelölés szabályai és hatósági tapasztalatok**
- Előadó:** **Bartyik Tünde** élelmiszerbiztonsági felügyelő, Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóság, Termékellenőrzési Osztály
- Moderátor:** **Dr. Vajda László**, szakbizottsági elnök

Az EU-s élelmiszerjog egyik alaptétele, hogy az élelmiszereknek biztonságosan fogyaszthatónak kell lenniük. Ennek gyakorlati megvalósításáról számos jogszabály és útmutató gondoskodik, közöttük az egyik legfontosabb az Európai Parlament és a Tanács 1169/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról. Eszerint az élelmiszerek jelölésén kötelező feltüntetni "minden olyan, allergiát vagy intoleranciát okozó, a II. mellékletben szereplő, illetve azokból származó összetevő vagy technológiai segédanyag nevét, amelyet élelmiszer előállításánál vagy elkészítésénél használnak fel, és a késztermékben még jelen van, akár megváltozott formában is (9. cikk (1) bekezdés c) pontja). Ez az allergén jelölés általános szabálya. A II. melléklet felsorolja az allergiát vagy intoleranciát okozó anyagokat és termékeket (pl. glutént tartalmazó gabonafélék, rákfélék, tojás, hal, földimogyoró, tej stb.). A Bizottság a fogyasztók jobb tájékoztatása, valamint a legújabb tudományos eredmények és technológiai ismeretek figyelembe vételével szisztematikusan átvizsgálja és szükség esetén naprakésszé teszi a II. mellékletben szereplő listát.

A népesség 40%-a szenved az ételintolerancia valamely formájától, míg az ételallergia a gyerekek 6-8%-ánál fordul elő, de a felnőtteknek csak 2%-át érinti. Az intoleranciát az emésztő szervrendszer váltja ki, az ételallergiát

pedig az immunrendszer. Keresztallergia esetén a szervezet az allergén és a keresztallergiát kiváltó anyag kémiai szerkezetének hasonlósága miatt nem tud különbséget tenni közöttük, és ezért a keresztallergiát kiváltó anyag is kiváltja az allergiás tüneteket. Az allergiás reakció lehetőségét az új élelmiszerek (pl. házi tücsök és repcemag-fehérje) jelölésén is fel kell tüntetni (a Bizottság (EU) 2017/2470 sz. végrehajtási rendelete). Nem kell azonban az allergéneket feltüntetni azokban az esetekben, amikor az élelmiszer neve egyértelmű utalást tartalmaz az érintett anyagra vagy termékre vonatkozóan (pl. búzafinomliszt). Minden információnak az allergén összetevőkre vonatkozóan egyetlen helyen kell lennie, mégpedig az összetevők listáján belül. Hazánkban a nem előre csomagolt élelmiszerek allergén információit az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról szóló 36/2014. (XII.17.) FM rendelet előírásai szerint kell megadni. Az önkéntes tájékoztatás (pl.: mentességre vonatkozó feliratok) nem mehet a kötelező tájékoztatás rovására. A "mentes" felirat nem tévesztheti meg a fogyasztót és nem állíthatja, hogy az élelmiszer különleges tulajdonságokkal rendelkezik, amennyiben a szóban forgó tulajdonságokkal minden hasonló élelmiszer is rendelkezik. A feliratnak egyértelműnek, és a fogyasztók számára könnyen érthetőnek kell lennie. A Magyar Élelmiszerkönyv tejtermékekről szóló 1-3/19-1 sz. előírása tartalmazza a laktózmentes jelölésre vonatkozó speciális szabályokat. A fogyasztóknak az élelmiszerek gluténmentessége vagy csökkentett gluténtartalma tekintetében nyújtott tájékoztatásra vonatkozó követelményekről szóló 828/2014/EU végrehajtási rendelet melléklete tartalmazza az élelmiszerek gluténmentességére vagy alacsony gluténtartalomra vonatkozó megengedett kijelentéseket és ezek használatának feltételeit.

Kiemelendő, hogy az előadáshoz rendkívüli érdeklődés mellett élénk és előremutató szakmai vita kapcsolódott. Ennek keretében az előadó valamennyi felmerülő kérdésre közmegelegedésre választ adott.

Budapest, 2024. április 26.

Összeállította: *Várkonyi Gábor*